

Szókincsvizsgálat egy jászberényi óvodai csoport 6. évet betöltött gyermekei körében

Investigation of vocabulary among children over 6 in a group in a nursery school of Jászberény

Szerző: **Farkas-Kósi Rita**, Jászberényi Campus, Óvodapedagógia szak, III. évfolyam
Témavezető: Kadosa Lászlóné, adjunktus, Eszterházy Károly Egyetem, Jászberényi Campus, Anyanyelvi és Művészeti Nevelési Tanszék

Az óvodai gyakorlatom során volt alkalmam megfigyelni az azonos korú gyermekek egymás közötti kommunikációját. Hatalmas különbségek vannak a gyermekek között kifejezőképesség, szókincs, választékos beszéd tekintetében. Leendő óvodapedagógusként szeretnék minél több figyelmet fordítani a beszédképesség fejlesztésére, a különböző technikák megismerésére. Ez motivált a témaválasztásban. A dolgozatomban a szakirodalmi háttér segítségével bemutatom az óvodáskorú gyermek fejlődésének jellemzőit, a beszédképesség kialakulását és fejlődését, a nyelvfejlődést befolyásoló hatásokat, a hátrányos helyzetű beszédre gyakorolt hatásait, beszéddel kapcsolatos fontosabb fogalmakat, valamint beszédképesség fejlesztésének lehetőségeit az óvodai tevékenységek során. Hipotéziseim megfogalmazásában a gyakorlati hetek alatt ért benyomások, valamint a szakirodalom áttekintése motivált. Arra kerestem a választ, hogy a gyermek beszédképességét befolyásolja-e a szociális háttér? A hátrányos helyzetű gyermekek szókincsa szegényesebb-e, mint a normál szocioökonómiai státuszú családban élő társaiké? Az óvodai nevelés pozitív hatással van-e a gyermekek szókincsára?

Az óvónők munkájuk során használják-e a Meixner-féle „Szókincs-szótanulás próba” vizsgálatot? Valamint, a kutatásaim végzése közben kiderült, a Meixner-féle „Szókincs-szótanulás próba” korszerűsítésre szorul. Erre vonatkozóan tettem egy kísérletet, és a napjaink életmódjához igazodó szavakkal, azok képeivel is megvizsgáltam két gyermek képességeit.

Kutatásaim empirikus jellegűek voltak: A Jászberényi Központi Óvoda Halacska és Bóbita csoportjába járó 6. életévüket betöltött gyermekeivel végeztem el a Meixner-féle „Szókincs-szótanulás próba” vizsgálatot. A vizsgált gyermekek szüleivel kérdőívet töltöttem ki, melyben a gyermekük beszédfejlődését befolyásoló tényezőket vizsgáltam. Valamint a csoportban dolgozó, több mint 20 éves óvodapedagógusi tapasztalattal rendelkező óvónővel készítettem mélyinterjút. Kutatásaim elvégzése után a kapott adatokat kiértékelve megállapítottam, hogy a hipotéziseim beigazolódtak. Következtetéseket, és javaslatokat fogalmaztam meg: A Meixner-féle szókincspróba modernizálására, (mai kor gyermekeinek igényeire és ismereteire alapozva), illetve az óvodapedagógusok aktivitására a szókincsvizsgálattal kapcsolatban.

Fő célom az, hogy leendő óvodapedagógusként minél átfogóbb képet kapjak a gyermekek beszédképességéről, a korszerű vizsgálati módszerekről, és ezeknek tükrében a fejlesztési lehetőségekről. Az óvodapedagógusi hivatás szerteágazó feladatai közé szeretném beilleszteni a képességek felmérését, a tudatos tervezőmunka, és az egyéni képességek szerinti differenciálás megalapozása érdekében. Dolgozatom megírásával, a szakirodalom alapos áttanulmányozásával, és a vizsgálati helyzetben való aktív közreműködéssel az első lépéseket megtettem a célom felé.